

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa K. K.
przeciwko N. Spółce z o.o. w T.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 czerwca 2016 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach
z dnia 30 października 2014 r., sygn. akt IX Pa 412/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy - IX Wydział Pracy w Katowicach wyrokiem z dnia 30 października 2014 r. oddalił apelację powoda K. K. od wyroku Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 20 marca 2014 r. oddalającego powództwo przeciwko N. Spółce z o.o. w T. o przywrócenie do pracy.

W wyrokach sądów *meriti* przyjęto, że u strony pozwanej nastąpiła rzeczywista likwidacja stanowisk pracy, w tym stanowiska pracy powoda, a nie jedynie zmiana ich podporządkowania w strukturze organizacyjnej zakładu pracy. Odnosząc się do okoliczności związanych z wyborem pracowników do zwolnienia

wskazano, że z opinii bezpośrednich przełożonych wynika iż powód nie był zaangażowany w wykonywaną pracę, nie wykazał się znajomością podstawowych zagadnień, dopuszczał się naruszeń obowiązujących przepisów. Sąd Okręgowy podniósł, że powód ustaleń tych skutecznie nie zakwestionował, poprzestając na sformułowaniu bardzo ogólnych zarzutów nie nawiązujących do stanu faktycznego przyjętego za podstawę rozstrzygnięcia w sprawie.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiódł powód K. K., zaskarżając go w całości. Powód wniósł o uchylenie i zmianę wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawach naruszenia przepisów postępowania oraz przepisów prawa materialnego. Powód zarzucił: 1) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. „przejawiające się w błędnym ustaleniu, iż zastosowane przez stronę pozwaną kryteria oceny jego pracy jako sprawiedliwe i obiektywne uzasadniają rozwiązanie z nim umowy o pracę, co zdaniem Sądu Okręgowego wyklucza możliwość uwzględnienia roszczeń z tytułu rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem”; 2) „sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, przejawiającą się w przyjęciu: - iż u strony pozwanej zaistniały zmiany organizacyjne uzasadniające likwidację konkretnie stanowiska pracy powoda, strona pozwana zastosował sprawiedliwe i obiektywne kryteria jego doboru do zwolnienia w szczególności poprzez zastrzeżenia co do jakości jego pracy i absencji chorobowej”; 3) naruszenie art. 45 k.p. przez niewłaściwe zastosowanie przejawiające się w uznaniu, „iż rozwiązanie z powodem umowy o pracę było uzasadnione chociaż pracodawca nie wykazał w żaden sposób, iż zachodziła ekonomiczna czy też organizacyjna konieczność likwidacji stanowiska pracy powoda, jego zwolnienia i nieuwzględniania przy dokonywaniu tychże ustaleń stanowiska zawartego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2013 r., I PK 172/12”.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. tj. istotne zagadnienia prawne z uwagi na konieczność jednoznacznego wskazania: 1) „warunków w jakich z

uwagi na cel, społeczno-gospodarcze przeznaczenia oraz potrzeby, pracodawca może skutecznie rozwiązać z pracownikiem umowę o pracę z przyczyn ekonomicznych poprzez zastosowanie kryteriów doboru odpowiednich do konieczności rozwiązania umowy o pracę, w szczególności ze wskazaniem momentu, który pozwalałby na spełnienie w/w warunków”, 2) „czy uzasadniają przyczyny wypowiedzenia mniej poważne uchybienia, jeżeli nie są one następstwem niedbałości pracownika”, 3) „prawidłowego stanowiska w zakresie jakiego charakteru uchybień i cech pracownika pracodawca jest uprawniony do zastosowania w sposób nie budzący wątpliwości i różnic interpretacyjnych kryteriów doboru pracownika do zwolnienia w związku z zaistnieniem konieczności ekonomicznych”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana N. Spółka z o.o. wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie od skarżącego na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Stosownie do utrwalonego orzecznictwa, jeśli skarżący powołuje jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, powinien mieć na uwadze, że zagadnienie prawne jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienie Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575). Ponadto przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć jednocześnie charakter uniwersalny, przez co należy rozumieć, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych podobnych spraw. Chodzi tu o problem, którego wyjaśnienie byłoby konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną stanowiącą podstawę wydania zaskarżonego wyroku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, LEX nr 1375467). Skoro w ramach przesłanki występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, skarżący formułuje pytania bez odniesienia ich do jakichkolwiek przepisów prawa, to samo w sobie nie pozwala to na ocenę, czy przedstawione zagadnienie ma rzeczywiście charakter zagadnienia prawnego.

Ponadto stosownie do utrwalonego orzecznictwa, każda z przyczyn wniesienia skargi kasacyjnej musi być powiązana z ustalonym w sprawie stanem faktycznym (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2002 r., III CZP 76/01, LEX nr 53308 i postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 lipca 2009 r., II PZP 3/09, LEX nr 519963; z dnia 9 kwietnia 2008 r., II PZP 5/08, OSNP 2009 nr 15-16, poz. 203; z dnia 17 stycznia 2003 r., III CZP 82/02, LEX nr 77076 oraz z dnia 4 kwietnia 2013 r., III UK 98/12, LEX nr 1619123). Dlatego kontrowersje dotyczące dokonanych w sprawie ustaleń nie stanowią przedmiotu kontroli kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r., I UK 412/13, LEX nr 1646934).

W tym kontekście należy zauważyć, że wprawdzie można oprzeć skargę kasacyjną na naruszeniu przepisów postępowania (jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy), ale podstawą taką nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), a tego dotyczy powołany w podstawie skargi art. 233 k.p.c. Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego art. 233 § 1 k.p.c. określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów i dlatego stosownie do art. 398³ § 3 k.p.c. nie może być podstawą zarzutu skargi kasacyjnej (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2011 r., II UK 205/10, LEX nr 785670; z dnia 22 kwietnia 2010 r., III UK 84/09, LEX nr 602075; z dnia 7 kwietnia 2010 r., II UK 177/09, LEX nr 599767; z dnia 8 marca 2010 r., II PK 260/09, LEX nr 590229; z dnia 18 lutego 2010 r., III SK 24/09, LEX nr 578155; z dnia 20 stycznia 2010 r., II PK 178/09, LEX nr 577829; z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06, LEX nr 230204). Nieskuteczność tego proceduralnego zarzutu skargi kasacyjnej, który nie poddawał się weryfikacji kasacyjnej, jak też brak innych skutecznych proceduralnych podstaw skargi sprawiają, że Sąd Najwyższy jest związany miarodajnym ustaleniem faktycznym oraz kontestowaną oceną prawną, która usuwała się spod rozeznania kasacyjnego (art. 398³ § 3 k.p.c.). Wynika z nich jednoznacznie, że „strona pozwana dokonała analizy pracowników w ramach dokonywanej reorganizacji zatrudnienia, w związku z czym posłużyła się kryteriami nie tylko prawdziwymi, ale również kryteriami rzeczywistymi, w oparciu o które zwolnieni zostali wytypowani pracownicy, którzy uzyskali najniższe oceny”, w tym skarżący, który w ocenie przełożonych nie był

zaangażowany w pracę i nie wykazywał się znajomością podstawowych zagadnień, jak również dopuszczał się naruszeń obowiązujących przepisów.

W konsekwencji powyższego należy stwierdzić, że sformułowane w skardze „zagadnienia prawne” wykraczają dodatkowo poza podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.